

„Случаят Пловдив“ и чистият въздух

Георги Велев

9 октомври 2021 г.

Обща информация

- **Основни източници на замърсяването:** отопление с печки на въглища и дърва, автомобилен транспорт, индустрия
- Ефект от климатичните особености на града (вятър, релеф)
- Задължения на Община Пловдив по Закона за чистотата на атмосферния въздух.
- **Срокът за постигане на нормативните нива** за ФПЧ₁₀, NO₂ и ФПЧ_{2.5} е изтекъл (1 януари 2005 г., 2010 г., до 2020 г. вкл.)
Средночасови/годишни норми
- Изготвят се **петгодишни програми** за подобряване на качеството на въздуха, приемат се от ОбС и се отчитат всяка година

Община Пловдив: между липса на желание, амбиция и капацитет (1/2)

- **АИС Тракия и Каменица:** крайно недостатъчни
- Преместена АИС от Баня старинна в парков район, измерва NO₂, отделян от автомобили (?)
- **Данни за 2020 г.:** 52 превишения на средноденонощната норма при позволени 35 според законодателството (Каменица), 84 превишения (Тракия).
- Липса на данни за определени периоди, вкл. за зимния сезон
- **Недостатъчно амбициозни мерки,** които присъстват в три поредни програми и не се изпълняват. Политически и експертни измерения.

Община Пловдив: между липса на желание, амбиция и капацитет (2/2)

- Проект за подобряване качеството на **въздуха чрез подмяна на печки на дърва и въглища** с пелетни печки, климатици, ТЕЦ или газификация. 13,8 млн. по ОПОС 2014-2020 г.
- Програмата буксува две години след началото ѝ (още се прави информационна кампания и се събират декларации за интерес).
- Разработване на **методика за обособяване на нискоемисионни зони**: няма национални правно обвързващи документи -> бездействие от общината от лятото на 2018 г. насам
- **Независима оценка (АБЕА)**: некомпетентни експерти, липса на конкретни цели, твърде общи мерки, погрешна инвентаризация на замърсяването от домакинства, индустрия и транспорт

След неуспеха на гражданските действия: водене на съдебен процес

- **Община Пловдив не взема предвид мненията при публично обсъждане на Програмата от мерки (начало на 2018 г.)**
- **Завеждане на дело пред Административен съд – Пловдив (01.10.2018 г.) за обжалване на решението на ОбС и Програмата от мерки**
- **Юридическа помощ от сдружение „За земята“**

Георги Велев и За земята v. Общински съвет – Пловдив

• Твърдения

(а) Решението на ОБС подлежи на **съдебен контрол**: общ административен акт

(б) Наличие на **правен интерес** у жалбоподателите: Директива 2008/50/ЕС, ЗЧАВ, Решения на СЕС
Жител на град, засегнат от наднормено замърсяване.

Период на замърсяване: възможно най-кратък, а не 12+ години (!)

(в) Противоречие с **Орхуската конвенция**: съдебна защита по въпроси, касаещи околната среда

• Факти

(а) силно замърсен въздух в Пловдив

(б) СЕС е осъдил България на 5 април 2017 г. за **системно и продължаващо нарушаване** на Директива 2008/50/ЕС

(в) въздействие на замърсяването върху **здравето на пловдивчани**: респираторни, сърдечно – съдови заболявания, намаляваща продължителност на живота

Развитие на делото

- **Определение на АдС – Пловдив, 05.10.2018г.:** Програмата от мерки не е административен, а вътрешноведомствен акт (!) и не засяга непосредствено права, свободи и законни интереси на жалбоподателя. Остава без разглеждане и прекратява делото.
- **Определение на ВАС, 04.12.2018 г.:** частната жалба е подадена след законоустановения срок
- **Определение на ВАС, 5-членен състав, 07.03.2019 г.:** подадена в срок, продължаване на делото
- **Определение на ВАС, 25.3.2019 г.:** отменя определение на АдС – Пловдив и връща за разглеждане от друг състав
- **Определение на АдС – Пловдив, 18.04.2019 г.:** copy – paste на първото определение
- **Определение на ВАС, 21.06.2019 г.:** решението на АдС – Пловдив е правилно, няма основание за отправяне на преюдициално запитване

Благодаря за вниманието!

Васкуп

- *Азотен диоксид и азотни оксиди*

(а) **Средночасова норма:** 200 $\mu\text{g}/\text{m}^3$, да не бъде превишавана повече от 18 пъти в рамките на една година, важи след 1.01.2010 г.

(б) **Средногодишна норма:** 40 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ NO_2 , да не бъде превишавана след 1.01.2010 г.

- *Фини прахови частици (ФПЧ₁₀)*

(а) **Средноденонощна норма:** 50 $\mu\text{g}/\text{m}^3$, да не бъде превишавана повече от 35 пъти в рамките на една година, важи след 1.01.2005 г.

(б) **Средногодишна норма:** 40 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ ФПЧ₁₀, да не бъде превишавана след 1.01.2005 г.

- *Фини прахови частици (ФПЧ_{2,5})*

Средногодишна норма: 20 $\mu\text{g}/\text{m}^3$, да не бъде превишавана след 1.01.2020 г.